

и добръ е да ѝ противостоимъ; но съвършено да я побѣдимъ е невъзможно. Обузданието употрѣбявано неблагоразумно спрямо младежта сполучва само ако я вдобичи; интъкъ, всякога ще се намѣри единъ исходъ, отъ гдѣто да може да избѣгне естествената независимостъ. Не трѣбва, безсѣмнѣно, да се покоряваме на природата рабски, и да се оправдаваме съ нея за всичкитѣ си наклоности; но и не трѣбва да обръщаме толкова малко внимание на Провидението, и да го укоряваме че въ създаването на нѣщата е дѣйствувало безъ планъ и безъ разумъ. Ако е дало на момъкътъ необузданната жажда къмъ независимостта, нуждата за движение, любовта къмъ новото, сграсъта къмъ животътъ, то не му ги е дало, види се, за да дойде по послѣ една безжлостна дисциплина да му отсѣче крилѣтъ и да измъчва наклонноститѣ му. Опитността доказва, че естественитѣ движения неумѣстно обуздавани рано или късно си отмъщаватъ, и всичко онова което нечелимъ отъ това безвременно обуздаване е, че тѣ се явяватъ съ по голѣма буйностъ или стожатъ скрити. Мѣжду минутата когато момъкътъ избѣгне отъ обузданието на училището и минутата когато самъ се настани въ свѣтътъ и стане началникъ на едно ново семейство, изминватъ се нѣколко години прѣзъ които той трѣбва да се приучи на животътъ. Понеже ще трѣбва единъ день да се управлява самъ и да се управлява върѣдъ свѣтътъ, трѣбва да се научи самъ да стѣпва и да изучи до нѣйдѣ свѣлѣтъ. Щастливъ ще бжде той ако въ това изучаване се води отъ опитността на единъ баща или на единъ про-